

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ELEKTROS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. VIII-1881 2, 7, 9, 67, 71 IR 71¹
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 72¹ STRAIPSNIU
ĮSTATYMAS

2022 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 2 straipsnio 111 dalį ir ją išdėstyti taip:

„111. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos **Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse**, Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatyme, Lietuvos Respublikos alternatyviųjų degalų įstatyme, Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme, Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos sujungimo su kontinentinės Europos tinklais darbui sinchroniniu režimu įstatyme, Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatyme, Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme, Lietuvos Respublikos įmonių konsoliduotosios finansinės atskaitomybės įstatyme, Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatyme, Lietuvos Respublikos metrologijos įstatyme, Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatyme, Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme, Lietuvos Respublikos statybos įstatyme, Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatyme, Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatyme, Reglamente [\(ES\) 2019/943](#) ir šio reglamento VII skyriuje nurodytų sričių tinklo kodeksuose ir gairėse (toliau – tinklo kodeksai ir gairės).“

2 straipsnis. 7 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 7 straipsnio 9 punktą ir jį išdėstyti taip:

„9) nustato tinklų naudotojų įrenginių prijungimo prie elektros tinklų ~~ir aprūpinimo elektros energija atkūrimo trukmę~~;“.

3 straipsnis. 9 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 9 straipsnio 3 dalį 3¹ punktu:

„3¹) tvirtina kompensacijos, kurią tinklų operatorius moka vartotojams tais atvejais, kai **elektros energijos persiuntimas atnaujinamas per ilgesnį, nei numatyta, laikotarpį, apskaičiavimo metodiką ir nustato maksimalų kompensacijos dydį**;“.

2. Pakeisti 9 straipsnio 4 dalies 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) per kiek laiko tinklų operatoriai atlieka vartotojų įrenginių prijungimo prie elektros tinklų ~~ir aprūpinimo elektros energija atkūrimo~~ **atnaujinimo** darbus;“.

4 straipsnis. 67 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 67 straipsnio 1² dalį ir ją išdėstyti taip:

„1². Asmenų, kurie teikia šias papildomas paslaugas – izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo ir (ar) totalios elektros energetikos sistemos avarijos prevencijos ar likvidavimo – kainos nereguliuojamos, išskyrus atvejus, kai perdavimo sistemos operatorius gauna pasiūlymą teikti izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo ir (ar) totalios elektros energetikos sistemos avarijos prevencijos ar likvidavimo paslaugas tik iš vieno asmens ar kelių asmenų, kurie yra susiję asmenys, arba kai elektros energetikos sistemos veikimui užtikrinti yra reikalingi visų asmenų, galinčių teikti izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo ir (ar) totalios elektros energetikos sistemos avarijos prevencijos ar likvidavimo paslaugas, pajėgumai, ir atvejį, nurodytą šio įstatymo 20 straipsnio

4 dalyje, kai perdavimo sistemos operatorius informuoja asmenį ir Tarybą, kad asmuo su perdavimo sistemos operatoriaus nurodytu elektros energetikos įrenginiu turi teikti izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo ir (ar) totalios elektros energetikos sistemos avarijos prevencijos ar likvidavimo paslaugas. **Izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo paslaugų kaina nustatoma vieniems metams. Izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo paslaugų kaina Tarybos nustatyta tvarka gali būti koreguojama ne dažniau kaip vieną kartą per metus, kai yra su elektros energetikos sistemos atsparumu, darbo saugumo ir (ar) patikimumo užtikrinimu susijusių esminių vieno ar kelių veiksmų, kuriais vadovaujantis buvo nustatytos izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo paslaugų kaina, pokyčių.** Šioje dalyje nurodytų reguliuojamų papildomų paslaugų kainos įsigalioja praėjus ne mažiau kaip vienam mėnesiui nuo jų paskelbimo.“

5 straipsnis. 71 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 71 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„71 straipsnis. Laikino elektros energijos persiuntimo iš elektros ~~energijos~~ tinklų nutraukimo ir ribojimo sąlygos tinklų naudotojams nesant tinklų naudotojų kaltės

1. **Tinklų operatorius gali** ~~Elektros persiuntimas tinklų naudotojams gali būti laikinai nutrauktas~~ **nutraukti elektros energijos persiuntimą tinklų naudotojams** nesant tinklų naudotojų kaltės, tik ~~siekiant~~ **siekdamas** apsaugoti visuomenės interesus, tarp jų Energetikos įstatyme nustatyta tvarka paskelbus ekstremaliąją energetikos padėtį, arba įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus, arba atliekant naujų vartotojų ar gamintojų prijungimo ar elektros tinklų priežiūros darbus. Laikino elektros energijos persiuntimo nutraukimo siekiant užtikrinti visuomenės interesus ir su tuo tiesiogiai susijusių pagrindų nuostolių apskaičiavimo ir atlyginimo tvarką nustato energetikos ministras.

2. **Tinklų operatorius gali** ~~Elektros energijos persiuntimą~~ **nutraukti** ar apriboti ~~tinklų naudotojams~~ **elektros energijos persiuntimą tinklų naudotojams** be išankstinio įspėjimo ~~galima~~ tik tais atvejais, kai tuo siekiama išvengti avarijos, **sutrikimo** ar gedimų elektros energetikos sistemoje ar **tinklų** operatoriaus elektros tinkle arba likviduoti patirtą avariją, **sutrikimus ar gedimus** ~~ar sutrikimus~~, tarp jų esant šio straipsnio 1 dalyje nurodytoms aplinkybėms. Šiais atvejais ~~teisės akto~~ **energetikos ministro** nustatyta tvarka ~~ir sąlygomis~~ tinklų naudotojui turi būti nedelsiant pranešama apie elektros energijos persiuntimo nutraukimą ar apribojimą.

3. Atlikdami naujų vartotojų ar gamintojų elektros įrenginių prijungimo ar ~~elektros~~ tinklų priežiūros darbus, ~~elektros~~ tinklų operatoriai gali iš dalies arba visiškai atjungti tinklų naudotojo įrenginius reikiamam laikotarpiui ~~tik pagal iš anksto nustatytą grafiką ir~~ ne vėliau kaip prieš 5 kalendorines dienas pranešę tinklų ~~naudotojams~~ **naudotojui, išskyrus atvejus, kai tinklų naudotojas sutiko dėl trumpesnio įspėjimo termino.**

4. Atliekant naujų vartotojų ar gamintojų elektros įrenginių prijungimo, tinklų priežiūros darbus, išskyrus tinklų priežiūros darbus, kurie atliekami šio straipsnio 2 dalyje nurodytais atvejais, ar įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus, taip pat šio straipsnio 5 dalyje nurodytais atvejais, elektros energijos persiuntimas gali būti laikinai nutrauktas ar apribotas ne ilgesniam kaip 336 valandų per 2 kalendorinius metus laikotarpiui. Į šį laikotarpį nėra įtraukiamas laikas, kai elektros energijos persiuntimas laikinai nutraukiamas ar apribojamas tinklų naudotojui sutikus su kitokiomis elektros energijos persiuntimo sąlygomis, be kurių būtų neįmanomas jo elektros įrenginių prijungimas prie tinklų operatoriaus elektros tinklų.

5. Kai elektros energijos persiuntimas laikinai nutraukiamas ar apribojamas dėl kito tinklų operatoriaus elektros tinkluose vykdomo naujų vartotojų ar gamintojų elektros įrenginių prijungimo, tinklų priežiūros darbų, išskyrus tinklų priežiūros darbus, kurie atliekami šio straipsnio 2 dalyje nurodytais atvejais, ar įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus ir dėl to elektros energijos persiuntimo nutraukimo ar apribojimo laikotarpis yra ilgesnis, negu nurodyta šio straipsnio 4 dalyje, tinklų operatorius, prie kurio valdomų elektros tinklų prijungti tinklų naudotojo elektros įrenginiai, turi atgręžtinių reikalavimų teisę į šį tinklų operatorių. Atgręžtinių reikalavimų atveju tinklų operatoriaus patirti nuostoliai apskaičiuojami proporcingai laikui, kurį elektros energijos persiuntimas

laikinais nutraukiamas ar apribojamas dėl kito tinklų operatoriaus elektros tinkluose vykdomo naujų vartotojų ar gamintojų elektros įrenginių prijungimo, tinklų priežiūros darbų, išskyrus tinklų priežiūros darbus, kurie atliekami šio straipsnio 2 dalyje nurodytais atvejais, ar įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus. Atgręžtinių reikalavimų dydis nustatomas bendroje tinklų operatorių susitarimu sudaromoje komisijoje.

6. Tinklų operatorius ir tinklų naudotojas gali susitarti dėl objektyviai pagrįsto ir reikalingo ilgesnio, negu nurodyta šio straipsnio 4 dalyje, laikino elektros energijos persiuntimo nutraukimo ar apribojimo laikotarpio.

~~47. Sprendžiant dėl nuostolių, susijusių su laikinu elektros energijos persiuntimo nutraukimu, siekiant užtikrinti visuomenės interesus, atlyginimo ir apskaičiavimo vadovaujamasi šiomis nuostatomis.~~ Už nepersiųstą elektros energijos kiekį, esant ilgesniam negu šio straipsnio 4 dalyje nurodytam laikotarpiui arba ilgesniam negu pagal šio straipsnio 6 dalį sutartam laikotarpiui, su tuo susiję pagrįsti tiesioginiai nuostoliai apskaičiuojami ir atlyginami tinklų naudotojui energetikos ministro nustatyta tvarka įvertinant:

- 1) elektros energijos persiuntimo nutraukimo ar apribojimo laiką;
- 2) nepersiųstos elektros energijos kiekį ir priežastis (nustatoma pagal tinklų operatoriaus bei tinklų naudotojo operatyvinius dokumentus ir elektros energijos apskaitos prietaisų rodmenis).

~~1)8. tinklų~~ Tinklų operatorius tinklų naudotojui neatlygina jo patirtų nuostolių, kai tinklų operatorius elektros energijos persiuntimas nutraukiamas ar apribojamas persiuntimą nutraukia ar apriboja:

- 1) Tarybai ir (ar) tinklų operatoriui nustačius tokius tinklų naudotojo elektros įrenginių ir (ar) jų eksploatacijos trūkumus, dėl kurių gresia avarija, gedimai, sutrikimai ar kyla pavojus žmonių gyvybei ir saugumui;

- 2) kai tinklų naudotojas neužtikrina elektros kokybės standarto bei tinklų operatorių išduotų techninių sąlygų ir kitų atitinkamų techninių norminių dokumentų reikalavimų laikymosi;

- 3) kai tinklų naudotojas viršija suteiktą leistiną naudoti galią;

- 4) ~~taip pat tais atvejais, kai tai būtina siekiant išvengti ekstremaliosios energetikos padėties ar susiklosčius energetikos sistemoje ar tinklų operatoriaus elektros tinkle ne dėl tinklų operatoriaus kaltės ekstremaliajai energetikos padėčiai, kuri kelia grėsmę sistemos ar elektros tinklo funkcionavimui ir stabilumui;~~

- 5) ~~taip pat susidarius generavimo galios ar elektros energijos deficitui ir tada, kai elektros energijos persiuntimo nutraukimas arba apribojimas yra būtinas atliekant elektros tinklų priežiūros darbus, taip pat vykdant naujų elektros energijos vartotojų ir (ar) gamintojų įrenginių prijungimo prie elektros tinklų darbus;~~

- 6) ~~taip pat tinklų operatorius tinklų naudotojui neatlygina jo patirtų nuostolių dėl izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo bandymo, jeigu jie nuostoliai dėl šio bandymo atsiranda dėl aplinkybių, kurių prieš pradedant izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo bandymą nebuvo ir kurios negalėjo būti numatytos, taip pat jų nebuvo galima išvengti, kontroliuoti ir pašalinti;~~

- 7) tinklų naudotojui sutikus su kitokiomis elektros energijos persiuntimo sąlygomis, be kurių būtų neįmanomas jo elektros įrenginių prijungimas prie tinklų operatoriaus elektros tinklų.

- 2) ~~elektros energijos persiuntimo nutraukimo laikas, nepersiųstos (nepatiektos) elektros energijos kiekis ir priežastys nustatomi pagal tinklų operatoriaus bei tinklų naudotojo operatyvinius dokumentus ir registravimo prietaisų rodmenis.~~

9. Nepersiųstos (nepatiektos) elektros energijos kiekis, nekokybiškai pagamintos arba sugadintos produkcijos kiekis, sugadintos įrangos vertė nustatomi pagal tinklų operatoriaus arba tinklų naudotojo pateiktus įrodančius dokumentus. Jeigu nuostolių dydžių pagal turimą informaciją tiksliai nustatyti negalima, jų dydis nustatomas šalių susitarimu. Šalims nesusitarus, nuostolių dydį nustato teismas;

- 3)10. Jei elektros energijos persiuntimas buvo nutrauktas ar apribotas ilgiau negu šio

straipsnio 4 dalyje nurodytą laikotarpį arba ilgiau negu pagal šio straipsnio 6 dalį sutartą laikotarpį, tinklų operatorius kas dvejus kalendorinius metus per 3 mėnesius pasibaigus antriems kalendoriniams metams informuoja apie tai tinklų naudotojus energetikos ministro nustatyta tvarka. Tinklų naudotojas, kuriam elektros energijos persiuntimas buvo nutrauktas ar apribotas ilgiau negu šio straipsnio 4 dalyje nurodytą laikotarpį arba ilgiau negu pagal šio straipsnio 6 dalį sutartą laikotarpį, ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo informacijos apie tai, kad elektros energijos persiuntimas buvo nutrauktas ar apribotas ilgiau negu šio straipsnio 4 dalyje nurodytą laikotarpį arba ilgiau negu pagal šio straipsnio 6 dalį sutartą laikotarpį, gavimo **pateikia** prašymą dėl nuostolių atlyginimo ~~tinklų naudotojas turi teisę pateikti tinklų operatoriui ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo nuostolių atsiradimo dienos~~. Tinklų operatorius privalo tinklų naudotojo prašymą išnagrinėti ne vėliau kaip per ~~30~~**90** kalendorinių dienų nuo prašymo gavimo dienos; išskyrus atvejus, kai tinklų operatoriaus sprendimu tinklų naudotojo prašymui nagrinėti sudaroma komisija (tokiu atveju šis terminas gali būti pratęstas ne ilgiau kaip 30 kalendorinių dienų). Tinklų operatorius tinklų naudotojų prašymus nagrinėja vadovaudamasis energetikos ministro nustatyta tvarka.

~~4)11. tinklų operatoriai, nustatę~~ **Tinklų operatorius, nustatęs**, kad tinklų naudotojo prašymas dėl nuostolių atlyginimo yra pagrįstas, tinklų ~~naudotojams~~ **naudotojui** nuostolius, patirtus dėl elektros energijos persiuntimo nutraukimo ar apribojimo, atlygina per 30 kalendorinių dienų nuo tinklų naudotojo prašymo išnagrinėjimo dienos, jeigu tinklų naudotojas ir tinklų operatorius nesusitaria kitaip. ~~Tinklų operatoriai tinklų naudotojų prašymus nagrinėja vadovaudamiesi teisingumo, protingumo ir sąžiningumo reikalavimais.~~

12. Taryba, nustatydamą viršutines perdavimo ir skirstymo paslaugų kainų ribas, įvertina tinklų operatoriaus patirtas pagrįstas išlaidas, susijusias su pagrįstų tiesioginių nuostolių atlyginimo administravimu viršijus šio straipsnio 4 dalyje nustatytą elektros energijos persiuntimo nutraukimo laikotarpį arba pagal šio straipsnio 6 dalį sutartą laikotarpį, kai elektros energijos persiuntimas buvo nutrauktas ar apribotas dėl naujų vartotojų ar gamintojų elektros įrenginių prijungimo, atliekant tinklų priežiūros darbus, išskyrus tinklų priežiūros darbus, kurie atliekami šio straipsnio 2 dalyje nurodytais atvejais, ar įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus.“

6 straipsnis. 71¹ straipsnio pakeitimas

Pakeisti 71¹ straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„71¹ straipsnis. Laikino pagamintos elektros energijos persiuntimo į elektros ~~energijos~~ tinklus nutraukimo ir ribojimo sąlygos nesant gamintojo kaltės

1. Pagamintos elektros energijos persiuntimas gali būti laikinai nutrauktas ar apribotas, jeigu nėra gamintojo kaltės, tik dėl šio įstatymo 71 straipsnio 1 dalyje nurodytų aplinkybių.

2. Tinklų operatorius gali iš dalies arba visiškai atjungti gamintojo įrenginius šio straipsnio 3 dalyje nustatytam laikotarpiui atlikdamas naujų vartotojų ar gamintojų elektros įrenginių prijungimo, elektros tinklų priežiūros darbus ar įgyvendindamas ypatingos valstybinės svarbos projektus ne vėliau kaip prieš 5 kalendorines dienas apie tai pranešęs gamintojui, **išskyrus atvejus, kai gamintojas sutiko dėl trumpesnio įspėjimo termino**. Iš dalies arba visiškai atjungti gamintojo įrenginius be išankstinio įspėjimo galima tik tais atvejais, kai tuo siekiama išvengti avarijos, ar gedimų **ar sutrikimų** elektros energetikos sistemoje ar tinklų operatoriaus elektros tinkle arba likviduoti patirtą avariją, gedimus ar sutrikimus. Šiais atvejais ~~Vyriausybės įgaliotos institucijos~~ **energetikos ministro** nustatyta tvarka ir sąlygomis gamintojui turi būti nedelsiant pranešama apie pagamintos elektros energijos persiuntimo nutraukimą ar apribojimą.

3. Atliekant naujų vartotojų ar gamintojų elektros įrenginių prijungimo, ~~elektros tinklų priežiūros darbus, išskyrus tinklų priežiūros darbus, kurie atliekami šio straipsnio 2 dalyje nurodytais atvejais, kai gamintojo įrenginiai atjungiami be išankstinio įspėjimo~~, ar įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus, **taip pat šio straipsnio 4 dalyje nurodytais atvejais**, pagamintos elektros energijos persiuntimas gali būti laikinai nutrauktas ar apribotas ne ilgesniam kaip 336 valandų per 2 kalendorinius metus laikotarpiui. **Į šį laikotarpį nėra įtraukiamas laikas, kai**

elektros energijos persiuntimas laikinai nutraukiamas ar apribojamas gamintojui sutikus su kitokiomis elektros energijos persiuntimo sąlygomis, be kurių būtų neįmanomas jo elektros įrenginių prijungimas prie tinklų operatoriaus elektros tinklų.

4. Kai pagamintos elektros energijos persiuntimas laikinai nutraukiamas ar apribojamas dėl kito tinklų operatoriaus elektros tinkluose vykdomo naujų vartotojų ar gamintojų elektros įrenginių prijungimo, tinklų priežiūros darbų, išskyrus tinklų priežiūros darbus, kurie atliekami šio straipsnio 2 dalyje nurodytais atvejais, kai gamintojo įrenginiai atjungiami be išankstinio įspėjimo, ar įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus ir dėl to elektros energijos persiuntimo nutraukimo ar apribojimo laikotarpis yra ilgesnis, negu nurodyta šio straipsnio 3 dalyje, tinklų operatorius, prie kurio valdomų elektros tinklų prijungti gamintojo elektros įrenginiai, turi atgręžtinių reikalavimų teisę į šį tinklų operatorių. Atgręžtinių reikalavimų atveju tinklų operatoriaus patirti nuostoliai apskaičiuojami proporcingai laikui, kurį elektros energijos persiuntimas laikinai nutraukiamas ar apribojamas dėl kito tinklų operatoriaus elektros tinkluose vykdomo naujų vartotojų ar gamintojų elektros įrenginių prijungimo, tinklų priežiūros darbų, išskyrus tinklų priežiūros darbus, kurie atliekami šio straipsnio 2 dalyje nurodytais atvejais, kai gamintojo įrenginiai atjungiami be išankstinio įspėjimo, ar įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus. Atgręžtinių reikalavimų dydis nustatomas bendroje tinklų operatorių susitarimu sudaromoje komisijoje.

45. Tinklų operatorius ir gamintojas gali susitarti dėl objektyviai pagrįsto ir reikalingo ilgesnio, negu **nurodyta** šio straipsnio 3 dalyje, ~~nurodyto~~ laikino pagamintos elektros energijos persiuntimo nutraukimo ar apribojimo laikotarpio.

56. Už nepersiusią (nepatiktą) pagamintą elektros energijos kiekį, esant ilgesniam negu šio straipsnio 3 dalyje nurodytam laikotarpiui arba ilgesniam negu pagal šio straipsnio 45 dalį sutartą laikotarpį, su tuo tiesiogiai susiję pagrįsti nuostoliai apskaičiuojami ir atlyginami gamintojui energetikos ministro nustatyta tvarka įvertinant:

- 1) gamintojo prarastas pajamas ir sutaupytas išlaidas;
- 2) elektros energijos persiuntimo nutraukimo ar apribojimo laiką;
- 3) nepersiusios (nepatiktos) elektros energijos kiekį ir priežastis (nustatoma pagal operatoriaus bei gamintojo operatyvinius dokumentus ir registravimo prietaisų rodmenis).

67. Tinklų operatorius gamintojui neatlygina jo patirtų nuostolių, kai pagamintos elektros energijos persiuntimas nutraukiamas ar apribojamas:

- 1) operatoriui nustačius tokius gamintojo elektros įrenginių ir (ar) jų eksploatacijos trūkumus, dėl kurių gresia avarija, gedimai, sutrikimai ar kyla pavojus žmonių gyvybei ir saugumui;
- 2) kai ~~neužtikrinami~~ **neužtikrinimas** elektros kokybės standarto bei operatorių išduotų techninių sąlygų ir kitų atitinkamų techninių norminių dokumentų ~~reikalavimai~~ **reikalavimų laikymasis**;

3) kai tai būtina siekiant išvengti ekstremaliosios **energetikos** padėties ar susiklosčius energetikos sistemoje ar tinklų operatoriaus elektros tinkle ne dėl tinklų operatoriaus kaltės ekstremaliajai **energetikos** padėčiai, kuri kelia grėsmę sistemos ar elektros tinklo funkcionavimui ir stabilumui;

4) susidarius generavimo galios ar elektros energijos deficitui ir tada, kai dėl izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo bandymo nuostoliai atsiranda dėl aplinkybių, kurių prieš pradedant izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo bandymą nebuvo ir kurios negalėjo būti numatytos, taip pat jų nebuvo galima išvengti, kontroliuoti ir pašalinti;

5) gamintojui sutikus su kitokiomis elektros energijos persiuntimo sąlygomis, be kurių būtų neįmanomas jo elektros įrenginių prijungimas prie tinklų operatoriaus elektros tinklų.

78. Jei elektros energijos persiuntimas buvo nutrauktas ar apribotas ilgiau negu šio straipsnio 3 dalyje nurodytą laikotarpį arba ilgiau negu pagal šio straipsnio 5 dalį sutartą laikotarpį, tinklų operatorius kas dvejus kalendorinius metus per 3 mėnesius pasibaigus antriems kalendoriniams metams informuoja apie tai gamintojus energetikos ministro nustatyta tvarka. Gamintojas, ~~kurio nustatęs, kad~~ pagamintos elektros energijos persiuntimas buvo

nutrauktas ar apribotas ilgiau negu šio straipsnio 3 dalyje nurodytą laikotarpį arba ilgiau negu pagal šio straipsnio 45 dalį sutartą laikotarpį, per ~~5 darbo dienas nuo šių aplinkybių nustatymo, šio įstatymo 71 straipsnio 10 dalyje nurodytą terminą~~ kreipiasi į tinklų operatorių, o tinklų operatorius gamintojo pateiktą prašymą išnagrinėja šio įstatymo 71 straipsnio ~~410 dalies dalyje 3 punkte~~ nustatyta tvarka.

89. Tinklų operatorius, nustatęs, kad gamintojo prašymas dėl nuostolių atlyginimo yra pagrįstas, gamintojui nuostolius, patirtus dėl elektros energijos persiuntimo nutraukimo ar apribojimo, atlygina per 30 kalendorinių dienų nuo gamintojo prašymo išnagrinėjimo dienos, jeigu gamintojas ir operatorius nesusitaria kitaip. Tinklų operatoriai gamintojų prašymus nagrinėja vadovaudamiesi energetikos ministro nustatyta tvarka.

910. Taryba, nustatydamą viršutines perdavimo ir skirstymo paslaugų kainų ribas, įvertina tinklų operatoriaus ~~sanaudas, patirtas~~ **pagrįstas išlaidas, susijusias su gamintojui atlyginant pagrįstus nuostolius** **pagrįstų nuostolių gamintojui atlyginimo administravimu viršijus šio straipsnio 3 dalyje nustatytą elektros energijos persiuntimo nutraukimo laikotarpį arba pagal šio straipsnio 5 dalį sutartą laikotarpį, kai elektros energijos persiuntimas buvo nutrauktas ar apribotas atsiradusius** dėl naujų vartotojų ar gamintojų elektros įrenginių prijungimo, elektros energijos persiuntimo nutraukimo ar apribojimo atliekant elektros tinklų priežiūros darbus, išskyrus tinklų priežiūros darbus, kurie atliekami šio straipsnio 2 dalyje nurodytais atvejais, kai gamintojo įrenginiai atjungiami be išankstinio išspėjimo, ar įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus, jeigu šie nuostoliai atsirado ne dėl operatoriaus kaltės.“

7 straipsnis. Įstatymo papildymas 72¹ straipsniu

Papildyti Įstatymą 72¹ straipsniu:

„72¹ straipsnis. Elektros energijos persiuntimo elektros tinklais atnaujinimas vartotojams

1. Nutrūkus elektros energijos persiuntimui:

1) perdavimo sistemos operatorius turi atnaujinti elektros energijos persiuntimą ne vėliau kaip per 12 valandų;

2) skirstomųjų tinklų operatorius turi atnaujinti elektros energijos persiuntimą ne vėliau kaip per 6 valandas, kai vartotojo elektros įrenginiai įrengti miestuose, kuriuose gyvena daugiau kaip 80 tūkstančių gyventojų, ir ne vėliau kaip per 12 valandų, kai vartotojų elektros įrenginiai įrengti kitoje Lietuvos Respublikos teritorijoje.

2. Jeigu tinklų operatorius neatnaušina elektros energijos persiuntimo šio straipsnio 1 dalyje nurodytais terminais, vartotojo prašymu jis, vadovaudamasis Tarybos patvirtinta metodika, turi sumokėti vartotojui kompensaciją, išskyrus atvejus, kai kompensacijos dydis viršija Tarybos nustatytą didžiausią per kalendorinius metus vienam vartotojo objektui galimą išmokėti dydį, kuris negali viršyti pusės konkretaus vartotojo per kalendorinius metus sumokėtų persiuntimo paslaugos mokesčių sumos (neįskaičiuojant pridėtinės vertės mokesčio), ir (ar) elektros energijos persiuntimas:

1) nutrūko dėl:

- a) vartotojo kaltės;
- b) karo, teroristinių veiksmų;
- c) nenugalimos jėgos aplinkybių;
- d) valstybės veiksmų;
- e) būtiniojo reikalingumo;

2) buvo nutrauktas:

a) siekiant apsaugoti visuomenės interesus, įskaitant Energetikos įstatyme nustatyta tvarka paskelbus ekstremaliąją energetikos padėtį;

b) atliekant tinklų operatoriaus elektros tinklų įrenginių priežiūros, remonto ar rekonstravimo darbus, dėl kurių yra atjungiamas vienas iš elektros energijos šaltinių ar nutraukiamas elektros energijos persiuntimas, kai vartotojas yra tinklų operatoriaus informuotas apie planuojamus elektros energijos persiuntimo ribojimus ar nutraukimus;

c) atliekant naujų vartotojų ar gamintojų įrenginių prijungimo darbus, kai vartotojas yra tinklų operatoriaus informuotas apie planuojamus elektros energijos persiuntimo nutraukimus;

d) siekiant išvengti avarijos ar gedimų elektros energetikos sistemoje ar juos likviduoti;

e) vartotojams ir (ar) gaminantiems vartotojams viršijus leistinos naudoti galios dydį arba nevykdant susitarimų dėl kitų elektros energijos persiuntimo sąlygų, be kurių būtų neįmanomas jų elektros įrenginių prijungimas prie tinklų operatoriaus elektros tinklų.

3. Jeigu elektros energijos persiuntimas nutrūko dėl gamtos reiškinių (potvynio, perkūnijos, apšalo, šlapdribos, audros, škvalo, ižo ar panašiai) ar gaisro ir tinklų operatorius neatnauja elektros energijos persiuntimo per 72 valandas, vartotojo prašymu, vadovaudamasis Tarybos patvirtinta metodika, jis turi sumokėti vartotojui kompensaciją, išskyrus atvejus, kai kompensacijos dydis viršija Tarybos nustatytą didžiausią per kalendorinius metus vienam vartotojo objektui galimą išmokėti dydį.

4. Jeigu tinklų operatorius neatnauja elektros energijos persiuntimo šio straipsnio 1 arba 3 dalyje nurodytais terminais, ne vėliau kaip per 45 kalendorines dienas nuo elektros energijos persiuntimo atnaujinimo tinklų operatorius privalo informuoti vartotoją apie teisę kreiptis dėl šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodytos kompensacijos. Vartotojas, siekiantis gauti šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodytą kompensaciją, per 15 kalendorinių dienų nuo tinklų operatoriaus pranešimo gavimo dienos pateikia prašymą tinklų operatoriui. Tinklų operatorius vartotojo prašymą privalo išnagrinėti ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo prašymo gavimo dienos.

5. Tinklų operatorius, nustatęs, kad vartotojo prašymas dėl kompensacijos yra pagrįstas, vartotojui kompensaciją sumoka per 30 kalendorinių dienų nuo vartotojo prašymo išnagrinėjimo dienos, jeigu vartotojas ir tinklų operatorius nesusitaria kitaip.

6. Siekdami užsitikrinti didesnio, nei numatyta šio straipsnio 1 dalyje, patikimumo aprūpinimą elektros energija, vartotojai turi teisę, o Elektros įrenginių įrengimo bendrosiose taisyklėse nustatytais atvejais privalo kreiptis į tinklų operatorių dėl nepriklausomo elektros energijos šaltinio, išskyrus autonominius šaltinius, įrengimo ir (ar) patys įsirengti autonominius šaltinius. Vartotojas tinklų operatoriui apmoka 100 procentų visų tinklų operatoriaus išlaidų, patirtų tinklų operatoriui įrengiant nepriklausomus elektros energijos šaltinius. Tinklų operatoriaus vartotojui įrengti nepriklausomi elektros energijos šaltiniai, išskyrus autonominius šaltinius, nuosavybės teise priklauso tinklų operatoriui.

7. Taryba, nustatydamą viršutines skirstymo ir perdavimo paslaugų kainų ribas, įvertina tinklų operatoriaus pagrįstas išlaidas, susijusias su kompensacijų, nurodytų šio straipsnio 2 ir 3 dalyse, apskaičiavimo ir išmokėjimo administravimu. Taryba, nustatydamą viršutines skirstymo ir perdavimo paslaugų kainų ribas, tinklų operatoriaus sąnaudas, patirtas kompensacijoms išmokėti, kai elektros energijos persiuntimas buvo nutrauktas ir neatnaujintas šios straipsnio 1 ir 3 dalyse nurodytais terminais dėl trečiųjų asmenų kaltės (išskyrus dėl operatoriaus įgaliotų trečiųjų asmenų kaltės), ir Taryba teisės aktų nustatyta tvarka nenustatė kalto subjekto, pripažįsta reguliuojamos veiklos sąnaudomis.

8. Jeigu tinklų operatorius neatnauja elektros energijos persiuntimo šio straipsnio 1 dalyje nurodytais terminais dėl įvykių kito tinklų operatoriaus elektros tinkluose ir vartotojo prašymu, vadovaudamasis Tarybos patvirtinta metodika, sumoka vartotojui kompensaciją, tinklų operatorius, prie kurio valdomų elektros tinklų prijungti vartotojo elektros įrenginiai, turi atgręžtinių reikalavimų teisę į kitą tinklų operatorių. Atgręžtinių reikalavimų atveju tinklų operatoriaus patirti nuostoliai apskaičiuojami proporcingai laikui, kurį elektros energijos persiuntimas buvo nutrūkęs dėl įvykių kito tinklų operatoriaus elektros tinkluose. Atgręžtinių reikalavimų dydis nustatomas bendroje tinklų operatorių susitarimu sudaromoje komisijoje.“

8 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, taikymas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus 5 ir 6 straipsnius ir šio straipsnio 7 dalį, įsigalioja 2022 m. liepos 1 d.

2. Šio įstatymo 5 ir 6 straipsniai įsigalioja 2023 m. sausio 1 d.

3. Vartotojai, kuriems energetikos ministro nustatyta tvarka yra suteikta elektros energijos persiuntimo patikimumo ir aprūpinimo elektros energija atkūrimo trukmės (toliau – patikimumo kategorija) I ar II patikimumo kategorija ir kurie siekia užsitikrinti didesnio patikimumo aprūpinimą elektros energija, Elektros energijos gamintojų ir vartotojų elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. liepos 4 d. įsakymu Nr. 1-127 „Dėl Elektros energijos gamintojų ir vartotojų elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų tvarkos aprašo patvirtinimo“, nustatyta tvarka iki 2023 m. liepos 1 d. kreipiasi į skirstomųjų tinklų operatorių dėl reikiamų techninių sprendinių (papildomo elektros energijos šaltinio, išskyrus autonominius šaltinius) įgyvendinimo ir galiojančių persiuntimo paslaugų teikimo sutarčių ir (ar) kitų dokumentų, kuriuose numatomas elektros energijos persiuntimo atnaujinimo terminas, pakeitimo arba naujų persiuntimo paslaugų teikimo sutarčių ar kitų dokumentų pasirašymo, ir iki 2024 m. liepos 31 d. pasirašo minėtų sutarčių ar kitų dokumentų pakeitimus arba naujas sutartis ar kitus dokumentus.

4. Vartotojams, nurodytiems šio straipsnio 3 dalyje, ir kitiems vartotojams, kuriems energetikos ministro nustatyta tvarka yra suteikta I ar II patikimumo kategorija ir kurie iki 2024 m. gruodžio 31 d. nesudarys naujų ir (ar) nepakeis galiojančių persiuntimo paslaugų teikimo sutarčių ir (ar) kitų dokumentų, kuriuose numatomas elektros energijos persiuntimo atnaujinimo terminas, nuostatų, elektros energijos persiuntimas nuo 2025 m. sausio 1 d. bus atnaujinamas pagal šio įstatymo 5 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 72¹ straipsnyje nustatytus elektros energijos persiuntimo atnaujinimo terminus.

5. Šio straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodytiems vartotojams, kurie teisės aktų nustatyta tvarka yra sumokėję už patikimumo kategorijos suteikimo paslaugą ir moka patikimumo kategorijos dedamąją, skirstomųjų tinklų operatorius turi užtikrinti nepakeistas arba lygiavertes tokių vartotojų elektros įrenginių prijungimo prie skirstomųjų elektros tinklų schemas.

6. Tuo atveju, jeigu šio straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodyti vartotojai iki 2024 m. gruodžio 31 d. nesudarys naujų ir (ar) nepakeis galiojančių persiuntimo paslaugų teikimo sutarčių ir (ar) kitų dokumentų, kuriuose numatomas elektros energijos persiuntimo atnaujinimo terminas ir vartotojo elektros įrenginių prijungimo prie skirstomųjų elektros tinklų schema, skirstomųjų tinklų operatorius sutartais būdais turi vartotojui pateikti atnaujintus nuosavybės ribų aktus su informacija apie numatomą elektros energijos persiuntimo atnaujinimo terminą bei vartotojo elektros įrenginių prijungimo prie skirstomųjų elektros tinklų schemą tiesiogine skirstymo linija ir (ar) rezervine linija, kaip jos apibrėžtos Elektros įrenginių įrengimo bendrosiose taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. vasario 3 d. įsakymu Nr. 1-22 „Dėl Elektros įrenginių įrengimo bendrųjų taisyklių patvirtinimo“.

7. Energetikos ministras ir Valstybinė energetikos reguliavimo taryba:

1) iki 2022 m. birželio 30 d. priima šio įstatymo nuostatų, įsigaliojančių 2022 m. liepos 1 d., įgyvendinamuosius teisės aktus;

2) iki 2022 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo nuostatų, įsigaliojančių 2023 m. sausio 1 d., įgyvendinamuosius teisės aktus.

8. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba iki 2022 m. gruodžio 31 d. patvirtina perdavimo sistemos operatoriaus atnaujintas ir pateiktas derinti standartines persiuntimo paslaugų teikimo sutartis, kuriomis vadovaudamasis perdavimo sistemos operatorius pakeičia ar pasirašo naujas sutartis.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas